

KINNITATUD

Ilmatsalu Lasteaed Lepatriinu

Direktori käskkirjaga nr 20

Ilmatsalu Lasteaed Lepatriinu

ÕPPEKAVA

2018

SISUKORD

1. Üldinfo.....	4
1.1 Lasteasutuse liik ja eripära.....	5
1.2 Visioon ja missioon.....	6
1.3 Lasteaia põhiväärtused.....	6
2. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted ja õpikäsitus.....	6
2.1 Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärgid.....	6
2.2 Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted.....	7
2.3 Õpikäsitus.....	8
2.4 Õppe- ja kasvatustegevuse sisu.....	8
2.4.1 Lapse eeldatavad üldoskused.....	8
2.4.2 Valdkond Mina ja keskkond.....	9
2.4.3 Valdkond Keel ja kõne.....	10
2.4.4 Valdkond Matemaatika.....	10
2.4.5 Valdkond Kunst.....	11
2.4.6 Valdkond Muusika.....	12
2.4.7 Valdkond Liikumine.....	13
2.4.8 Tehnoloogiaharidus.....	14
2.4.9 Mina ja tervis.....	14
2.4.10 Õppe- ja kasvatustegevust toetavad võimalused.....	15
3. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus.....	16
3.1 Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise perioodi pikkus.....	16
3.2 Rühmade tegevus- ja päevakavade koostamise põhimõtted.....	16
3.3 Õppekäikude läbiviimine.....	18
3.4 Rühma aasta tegevuskava struktuur.....	18
3.5 Õppe- ja kasvatustöö päeviku täitmine.....	19
3.6 Lasteaia temaatiline aastakava.....	20
3.7 Lasteaia ürituste plaan.....	20
3.8 Lasteaia muusika- ja liikumistegevuste plaan.....	21
3.9 Huviringid.....	21
4. Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted.....	21
4.1 Lapse arengumapi koostamise põhimõtted.....	22
4.1.1 Arengumapi struktuur.....	22
4.1.2 Arenguestluste läbiviimise kord.....	23

5. Lapse koolivalmiduse hindamise põhimõtted ja korraldus.....	24
6. Erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted ja korraldus.....	25
6.1 Individuaalne arenduskava (IAK).....	28
6.2 Eesti keel kui teine keel.....	28
6.3 Andekas laps.....	28
6.4 Koolikohustuse täitmise edasilükkamine.....	28
7. Lapsevanemate koostöö põhimõtted ja korraldus.....	29
8. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord.....	29
LISA1. Üldoskused. Lapse eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti	
LISA2. Valdkond Mina ja keskkond. Lapse eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti	
LISA3. Valdkond Keel ja kõne. Lapse eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti.	
LISA4. Valdkond Matemaatika. Lapse eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti.	
LISA 5. Valdkond Kunst. Lapse eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti.	
LISA 6. Valdkond Muusika. Lapse eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti.	
LISA 7. Valdkond Liikumine. Lapse eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti.	
LISA 8. Õppekäigu läbiviimise avaldus	
LISA 9. Nädalaplaan	
LISA 10. Individuaalsuse kaart	
LISA 11. Lapsevanema esmakordne küsitlusleht	
LISA 12. Mängu vaatluse tabel	
LISA 13 Lapse saavutused spordipäevadel	

1. Üldinfo

Lasteaia haldaja: Tartu Linna Haridusosakond

Aadress: Raekoja plats 12, Tartu linn

Lasteaia registrikood: 75015433

Nimi: Ilmatsalu Lasteaed Lepatriinu

Asutatud 04.02.1975.a.

Aadress: Pargi tee 4, Ilmatsalu alevik, Tartu, Tartumaa, 61401

Telefon: 5189872

Koduleht: www.lepatriinula.ee

E-mail: info@lepatriinula.ee

Lepatriinu nimest tulenevad 8 rühma nimed: Pilvetriinu, Õnnetriinu, Täpatriinu, Päikesetriinu, Triibutriinu, Kaisutriinu, Lilletriinu, Rõõmutriinu. Ilmatsalu Põhikooli koolibuss võimaldab laste tasuta transporti kodust lasteaeda ja lasteaiast koju.

Ilmatsalu Lasteaed Lepatriinu õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mis on koostatud riikliku õppekava alusel. Ilmatsalu Lasteaed Lepatriinu õppekava koostamisest ja arendamisest võtsid osa lasteasutuse pedagoogid. Lasteaia pedagoogide poolt on välja töötatud lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti. Lapsevanemad saavad tutvuda lasteaia õppekavaga lasteaia kodulehel. Koolieelse lasteasutuse seaduse peatükk 3. õppe- ja kasvatustegevuse korraldus §16 õppekava lõige 5 kohaselt väljastab lasteaed õppekava läbinuile koolivalmiduskaardi. Lasteasutuse õppekava kinnitab lasteasutuse direktor.

Ilmatsalu Lasteaed Lepatriinu õppekavas esitatakse:

- lasteasutuse liik ja eripära, visioon, missioon, lasteaia põhiväärtused;
- õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted, sisu ja lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti (lisad);
- õppe- ja kasvatustegevuse korraldus (päevakava koostamise põhimõtted, õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise perioodi pikkus), sealhulgas suveperioodil;
- lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted, sealhulgas korraldus;
- erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted, sealhulgas korraldus;
- lapsevanematega koostöö põhimõtted, sealhulgas korraldus;
- õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

1.1 Lasteasutuse liik ja eripära

Ilmatsalu Lasteaed Lepatriinu on lasteaed pooleteise kuni seitsmeaastastele lastele. Lasteaeda võetakse lapsi vastu Tartu koolieelsetesse munitsipaallasteasutustesse laste vastuvõtu ja sealt väljaarvamise korra alusel ARNO süsteemi kaudu.

Rühma registreeritud laste arv lasteaedades on järgmine:

- 1) sõimerühmas kuni 14 last (+ 2 hoolekogu otsusega);
- 2) aiarühmas kuni 20 last (+ 4 hoolekogu otsusega);
- 3) sobitusrühmas kuni 20 kohta

Sobitusrühmas on laste arv väiksem kui teistes lasteaedades rühmades, arvestades, et üks erivajadusega laps täidab kolm kohta.

Ilmatsalu lasteaia Lepatriinu toimub õppe- ja kasvatustegevus eesti keeles.

Eripära:

- lasteaia asukoht võimaldab looduse ja maaeluga vahetult kokku puutuda, luues soodsad tingimused õuesõppe läbiviimiseks, aktiivseks liikumiseks ja looduse mitmekesisuse tajumiseks;
- rühmades rakendatakse Hea Alguse põhimõtteid;
- lasteaed kuulub Tervist Edendavate Lasteaedade võrgustikku;
- toimub tervishoiutöötaja poolt läbiviidud terviseõpetus;
- suusatamise algõpetus;
- tervist väärtustavad üritused nii lastele kui lastevanematele ja lasteaia töötajatele (mängupeod, matkad, orienteerumine);
- muusikaõpetaja juhendamisel toimuvad beebikool, viisikandle- ja plokkflöödi algõpe;
- väärtustatakse erinevate meetodikate rakendamist- Kiusamisest vabaks meetodika, Persona Dolls meetodika;
- võimalus integreerida erinevaid digitehnoloogilisi ja robotika vahendeid õppe- ja kasvatustegevustes (smart-tahvlid, tahvelarvutid, sülearvutid, projektor, Lego WeDo, Beebot, Ozobot);
- lastel on võimalus kasutada lasteaia kostüüme ja rahvuslikke riideid
- tugispetsialistide olemasolu (logopeed ja eripedagoog).

1.2 Missioon, visioon ja moto

Ilmatsalu Lasteaed Lepatriinu missiooniks on toetada lapse kasvamist mängides, uurides, avastades ja tervist edendades, et kooli läheks õpihimuline laps.

Lasteaia visiooniks on olla loov, kaasav, hooliv, professionaalset alusharidust pakkuv lasteaed, kuhu lapsed tahavad tulla ja kus töötajad tahavad olla.

Lasteaia moto: „Lepatriinu kaitsvas süles iga laps meil kasvab üles“.

1.3 Lasteaia põhiväärtused

Ilmatsalu Lasteaed Lepatriinu põhiväärtused on:

- **TURVALISUS**- tagame vaimselt ja füüsiliselt turvalise kasvu- ja arengukeskkonna lastele ja töökeskkonna täiskasvanuile ning anname lastele teadmised tervislikest eluviisidest
- **HOOLIVUS**- oleme heasoovlikud, lojaalsed, üksteisega arvestavad, mõistvad ja toetavad;
- **USALDUS**- loome ja säilitame usalduslikke suhteid kollektiivis, lastevanematega ning kogukonnas
- **JÄRJEPIDEVUS**- väärtustame Eesti rahvuskultuuri ning kodukoha elu- ja looduskeskkonda
- **KOOSTÖÖ**- töötame koos ühiselt püstitatud eesmärgi (lasteaia missiooni) nimel, räägime kaasa lasteaia arendustegevuses, otsime kõikidele osapooltele - lapsed, lapsevanemad, töötajad -parimaid lahendusi.
- **AVATUS**- oleme avatud uutele ideedele, häid mõtteid jagades ja üksteisega arvestades tagame lasteaias positiivse mängu-, õpi-, kasvu- ja töökeskkonna.

2. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted ja õpikäsitlus

2.1 Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärgid

Lasteaia üldeesmärk on lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös, mille tulemusel kujunevad lapsel:

- terviklik ja positiivne minapilt, st laps tunneb huvi ümbritseva vastu, ei karda uusi väljakutseid ja tahab minna kooli;
- ümbritseva keskkonna mõistmine;
- eetiline käitumine ning algatusvõime;
- esmased tööharjumused;
- kehaline aktiivsus ja arusaam tervise hoidmise tähtsusest;
- erinevad mängu-, õpi-, sotsiaalsed ja enesekohased oskused.

Lapsest lähtuvad eesmärgid:

- laps omandab eakohasel tasemel põhiteadmisi, oskusi ja vilumusi ning huvitub erinevatest valdkondadest;
- laps on iseseisev, valikuvõimeline ja ennast usaldav;
- laps tuleb toime, vastavalt oma vanusele ja arengutasemele, igapäevaelu toimingute ja eneseteenindamisega;
- laps hoolib oma kodumaast - Eestimaast, rahvatraditsioonidest, inimestest enda ümber;
- laps tunneb huvi teiste rahvaste ja kultuuri vastu;
- laps oskab vastavalt oma eale käituda, kui märkab enda kõrval tavapärasest erinevat inimest või abivajajat.

2.2 Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted

- Ilmatsalu Lasteaed Lepatriinu õppe- ja kasvatustöö planeerimisel arvestatakse eelkõige laste vajaduste ja soovidega ning laste ealiste, individuaalsete, sooliste ja kultuuriliste iseärasustega.
- Rühma õppe- ja kasvatustegevuste valikul arvestatakse lapse ealisi üldoskusi, lapse arengu eeldatavaid tulemusi ainevaldkondade kaupa, eri valdkondade sisu ja tegevuste lõimimist tuginedes valdkonna Mina ja Keskkond temaatikale.
- Erilist tähelepanu pööratakse laste tervise hoidmisele ja edendamisele, tervisliku toidu ja kehalise aktiivsuse rahuldamisele ja arendamisele.
- Toetatakse laste loovust ja hobisid.
- Väärtustatakse humaanseid ja demokraatlikke suhteid: emotsionaalse ja positiivse õhkkonna, turvatunde, eduelamuse, laste õiguste ja rühma reeglite arvestamise kaudu.
- Luuakse lapse arengut ja sotsialiseerumist soodustav keskkond: erinevad mänguvahendid ja tegevuskeskused, võimalused tegutsemiseks nii kogu rühmaga, väiksemates gruppides kui ka individuaalselt.
- Koostöö kodu ja lasteasutuse vahel: arenguestlused, temaatilised üritused, mõlemapoolne heategevus, ülemajalised üritused jm.
- Eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine läbi kalendritähtpäevade tähistamise.
- Teiste kultuuride eripäraga arvestamine.
- Lapse positiivsete emotsioonide arendamine, erinevate ürituste organiseerimine ja läbiviimine erinevate tegevuste kaudu.
- Lapse arengu igakülgne toetamine lasteasutuses on meeskonnatöö.

2.3 Õpikäsitlus

Õppimine on elukestev protsess, mille tulemusel toimuvad muutused käitumises, teadmistes, hoiakutes, oskustes jms ning nendevahelistes seostes. Laps õpib matkimise, vaatlemise, uurimise, katsetamise, suhtlemise, mängu, harjutamise jms kaudu. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel arvestatakse laste eripära, võimeid, keelelist ja kultuurilist tausta, vanust, sugu, tervises seisundit jm.

Laps on õppe- ja kasvatustegevustes aktiivne osaleja ning ta tunneb rõõmu tegutsemisest. Laps on kaasatud õppe- ja kasvatustöö planeerimisse ning tal on võimalus teha valikuid. Laps õpib uurib, arutleb, vaatab, vestleb, ja tegutseb koos õpetaja ning eakaaslastega. Lasteaia põhimõte on, et laps õpib mängides.

Õpetaja on lapse arengu suunaja ning arengut toetava keskkonna looja, kes püstitab pika- ja lühiajalisi lapsest lähtuvaid kasvatustikke ning õpetustikke eesmärgid. Õpetaja loob erinevaid tegutsemisvõimalusi, mis aitab lapsel õpitut igapäevaelus kasutada, kaasates lapsi õppe- ja kasvatustöö planeerimisse. Ta tunneb ja analüüsib lapse arengut ning arvestab tegevuste planeerimisel ja läbiviimisel iga lapse individuaalset arengutaset ja huve. Õpetaja annab lapsele positiivset tagasisidet sooritatud tegevustest, motiveerib lapsi, suunab ja juhendab lapse mängu ning tagab laste emotsionaalse heaolu.

2.4 Õppe- ja kasvatustegevuse sisu

Õppe- ja kasvatustegevuse sisu ja lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel esitatakse kuues valdkonnas (edaspidi valdkond) vanuseti:

- 1) Mina ja keskkond;
- 2) Keel ja kõne;
- 3) Matemaatika;
- 4) Kunst;
- 5) Muusika;
- 6) Liikumine.

2.4.1 Lapse eeldatavad üldoskused

Üldoskused on esitatud lisa 1 vanuseti neljas valdkonnas:

- mänguoskused;
- tunnetus- ja õpioskused;
- sotsiaalsed oskused;

- enesekohased oskused.

2.4.2 Vald kond Mina ja keskkond

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
- 2) omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- 3) väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone;
- 4) väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;
- 5) väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;
- 6) märkab nähtusi ja muutusi looduses.

Valdkonna Mina ja keskkond sisu:

- 1) sotsiaalne keskkond: mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad, kombed, teised rahvused Eestis, lapsed mujal maailmas, üldinimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid; tervise väärtustamine, tervislik toitumine, inimkeha; ohuallikad ning ohutu käitumine;
- 2) looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele;
- 3) tehiskeskkond: ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus, virtuaalkeskkond.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust;
- 2) suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid;
- 3) lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;
- 4) suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järeltõlge tegema;
- 5) suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti on toodud lisa 2.

2.4.3 Valdkond Keel ja kõne

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tuleb toime igapäevases suhtlemises;
- 2) kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesist lauseehitust;
- 3) tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused.

Valdkonna Keel ja kõne sisu:

- 1) keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika;
- 2) suhtlemine, jutustamine ja kuulamine;
- 3) lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
- 2) peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõikides tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud); lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning saab ise kõnelda; laps õpib rääkima reaalses suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanu ja eakaaslastega;
- 3) suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, ümberjutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama; ettelugemiseks valitakse žanriliselt mitmekesiseid raamatuid, et toetada lugemishuvi, lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;
- 4) õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi (häälikupikkuse eristamine, sõnade häälimine) mänguliselt ja igapäevategevustega seostatult;
- 5) mitmekesistatakse kirjutamise harjutusi, kasutades erinevaid vahendeid, värvusi.

Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti on toodud lisas 3.

2.4.4 Valdkond Matemaatika

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;
- 2) järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuste põhjal;
- 3) tunneb lihtsamaid ajamõisteid ja kirjeldab ning järjestab oma igapäevategevusi;

- 4) mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;
- 5) mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid;
- 6) tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid;
- 7) näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.

Valdkonna Matemaatika sisu:

- 1) hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine;
- 2) suurused ja mõõtmine;
- 3) geomeetrilised kujundid.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) suunatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama, kujundama, selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemetevahelisi seoseid, leiab esemete erinevusi ja sarnasusi, oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada;
- 2) harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ja kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;
- 3) seostatakse mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunates sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
- 4) suunatakse last ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused);
- 5) toetatakse üldistuseni jõudmist ja mõistete kujundamist – erinevates objektides sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.

Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti on toodud lisas 4.

2.4.5 Valdkond Kunst

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
- 2) kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma;
- 3) vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid;
- 4) kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja –võtteid;
- 5) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;
- 6) vaatleb kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.

Valdkonna Kunst sisu:

- 1) kujutamine ja väljendamine: mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul;

- 2) kujundamine: objektile esteetilise lisaväärtuse andmine;
- 3) tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;
- 4) kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning tal on võimalus väljendada oma maailmanägemust;
- 2) suunatakse last vaatlema ning voolides, joonistades, maalides ja meisterdades kasutab laps vaatlustel tehtud tähelepanekuid;
- 3) kasutatakse teemasse sisseelamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust jne;
- 4) arvestatakse, et lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ja loovalt kombineerida;
- 5) julgustatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutlus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus;
- 6) viiakse kunstitegevusi läbi ka õues, samuti kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule, liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;
- 7) suunatakse last tehtut analüüsima, selgitama, miks ta kujutas esemeid, nähtusi just sellisel viisil, milliseid materjale ja tehnikaid kasutas ning kuidas tööga rahule jäi. Kaaslaste töödese tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitakse nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendatakse oma hinnangut.

Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti on toodud lisas 5.

2.4.6 Vald kond Muusika

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest;
- 2) suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
- 3) suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu;
- 4) suudab musitseerida nii rühmas kui ka üksi.

Valdkonna Muusika sisu:

- 1) laulmine;
- 2) muusika kuulamine;
- 3) muusikalise-rütmiline liikumine;

4) pillimäng.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) on esikohal emotsionaalne ja aktiivne muusikaalane tegevus;
- 2) kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis-loomingulisi võimeid, samuti kultuurilis-sotsiaalset aktiivsust ning väärtushinnanguid;
- 3) arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;
- 4) kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades nagu Keel ja kõne, Kunst jne; Muusika on igapäevaelu osa, nii argi- kui ka pidulike sündmuste puhul;
- 5) seostatakse üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikalis-rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;
- 6) muusikapalade (laulud, palad muusika kuulamiseks, tantsud ja mängud, pillilood) valikul arvestatakse laste huvidega ning ea- ja jõukohasusega.

Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti on toodud lisa 6.

2.4.7 Vald kond Liikumine

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;
- 2) suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
- 3) tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;
- 4) mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;
- 5) järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.

Valdkonna Liikumine sisu:

- 1) kehalise kasvatuse alased teadmised (ohutus, enesekontroll ja hügieen);
- 2) põhiliikumised;
- 3) liikumismängud;
- 4) erinevad spordialad;
- 5) tants ja rütmika.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, paindumus) kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;

- 2) rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega – jalgrattasõit, suusatamine;
- 3) peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;
- 4) suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema; mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust;
- 5) mitmekesistatakse põhiliikumiste, koordinatsiooni, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmotoorika (täpsus, näo- ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist.

Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti on toodud lisa 7.

2.4.8 Tehnoloogiaharidus

Tehnoloogiaharidus hõlmab endas digivahendite integreerimist õppe- ja kasvatusvaldkondadega (mina ja keskkond, matemaatika, keel ja kõne, kunst, muusika, liikumine), et mitmekesistada õppe- ja kasvatustegevusi. Õppetegevuste läbiviimisel on võimalus kasutada tahvelarvuteid, sülearvuteid, interaktiivseid tahvleid, lauaarvuteid, projektorit, kõlareid, valgustahvli, fotoaparaate, mobiiltelefoni, interneti, Bee-Bot ja Ozobot põrandaroboteid ning Lego WeDo 1.0 ja 2.0 komplekte. Robotikaseadmete Lego WeDo 2.0 ja põrandarobot Bee-Bot soetamist on toetanud HITSA. Digivahendite kasutamine on täiskasvanu poolt eesmärgistatud ja juhendatud. Digivahendite kasutamine toetab lapse:

- õppimist;
- loovust;
- kognitiivsete, mootorsete ja tehniliste oskuste arengut;
- sotsiaalsete ja koostöö oskuste arengut;
- keelelist arengut;
- loogilist mõtlemist.

Õpetajad täiendavad ennast pidevalt osaledes erinevatel digipädevuste arengut toetavatel koolitustel ning osalevad projektides.

2.4.9 Mina ja tervis

Lasteaed on liitunud Tervist Edendavate Lasteaedade (TEL) võrgustikuga. Lasteaias on moodustatud TEL meeskond. TEL meeskond töötab välja tegevuskava. Tervishoiutöötaja

ettevõtmisel toimuvad igas rühmas kord nädalas terviseminutid, mille teemaarendus võetakse rühmade nädalaplaanist lähtudes.

Terviseõpetuses lähtume kolmest põhiprintsiibist:

- lapse arengule ja tervisele soodsate tingimuste loomine;
- tervislike harjumuste kujundamine;
- koostöö arendamine ja tugevdamine laste, lasteaia personali ja lastevanemate vahel tervislike harjumuste kujunemisel.

Terviseõpetuse temaatika:

- ohud: ruumides, õuealal, looduses;
- esmaabi lihtsamad abinõud, hädaabinumbri kasutamine;
- minu keha tundmine (nähtavad ja mittenähtavad osad);
- minu meeled (viis meelt) emotsioonid ja tunded; silmade, kõrvade tervishoid;
- minu puhtus, nahk, hammaste tervishoid;
- pisikud;
- tervislikud eluviisid: toitumine, liikumine, õues viibimine, aktiivne puhkus ja uni;
- minu süda;
- ebatervete eluviiside kahjulikkus – ebatervislikud harjumused.

Mina ja tervis õpitulemusel laps:

- väärtustab tervena olemise vajalikkust, on rõõmus ja terve;
- suudab teha valikuid tervislike ja mittetervislike harjumuste vahel;
- mõistab, et tervena olemine sõltub tervislikest valikutest;
- õpib tundma iseennast ja oma keha;
- õpib aru saama oma emotsioonidest ja nendega toime tulema;
- teab kuidas käituda ohu, õnnetuse ja abivajamise korral.

2.4.10 Õppe- ja kasvatustegevust toetavad võimalused

Lasteaial on suur õueala, mis võimaldab läbi viia avastus- ja õuesõpet. Lasteaia kõrval paikneb park, kus on võimalus lastega loodust uurida ning aktiivselt tegutseda. Lasteaia läheduses on ka Ilmatsalu paisjärv ning kergliiklustee, Ilmatsalu Linnutee matkarada, Linnutee Roheline klass. Lisaks on lasteaial võimalus koostööd teha järgnevate lähedal asuvate asutustega:

- AS Tartu Agro;
- Ilmatsalu võimla;

- Ilmatsalu Põhikool;
- Ilmatsalu raamatukogu;
- Ilmatsalu muusikakooliga;
- AS Emajõe veevärk.

3. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus

3.1 Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise perioodi pikkus

Ilmatsalu Lasteaed Lepatriinu korraldab õppe- ja kasvatustegevust õppeaastati. Õppeaasta algab 1. septembril ning kestab 31. augustini. Aktiivne õppeperiood toimub 1.septembrist kuni 31.maini. Suvekuudel toimub õppe-ja kasvatustegevuse valdkondade sisu kordamine, rõhutades mängulist tegevust õues. Tegevuste planeerimisel lähtuvad õpetajad laste ettepanekutest.

Rühma õppe- ja kasvatustegevus kavandatakse aasta tegevuskava, nädalaplani ja päevaplaani alusel. Muusikaõpetaja ja liikumisõpetaja koostavad oma valdkondade kuuplaanid ja ürituste kavad eraldi, koostöös rühma õpetajatega ja kaasates vajadusel kogu maja töötajaid. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel arvestab õpetaja lapse arengutaset, vanust ning lapse huve. Lapse kasvades ja arenedes lähtutakse õppesisu valikul üldjuhul põhimõttest – lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale, kergemalt raskemale.

3.2 Rühmade tegevus- ja päevakavade koostamise põhimõtted

- 1) Õppe- ja kasvatustegevus tugineb rühma päevakavale, mis määrab vastavalt laste eale päevarütm, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ja õpetaja kavandatud õppe- ja kasvatustegevused.
- 2) Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel esitatakse kavandatava perioodi (nädala) eesmärgid, temaatika, õppesisu ja -tegevused. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine on paindlik ja võimaldab õpetajal teha muudatusi.
- 3) Rühma õppe- ja kasvatustegevusi viiakse läbi esteetilises ja turvalises ning individuaal ja ühistegevusi võimaldavas keskkonnas. Õppe- ja kasvatustegevus seotakse eelkõige kodukoha inimeste, looduse ja asutustega. Õpitavaga (objektid, nähtused) tutvutakse võimalusel loomulikus keskkonnas.
- 4) Tegevuskoha valikul arvestatakse nii üldisi kui ka valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmäärke, eri valdkondade sisude ja tegevuste lõimimist, tegevusteks vajalikke vahendeid ning personali kaasamist.

- 5) Rühmade tegevus ja päevakavasid korrigeeritakse vastavalt rühma laste vanusele ja lasteaia päevakavale iga õppeaasta alguses.
- 6) Rühmade tegevus- ja päevakavad kinnitatakse direktori käskkirjaga õppeaasta alguses.

Tabel 1. *Lasteaia üldpäevakava*

Kellaeg	Tegevus
7.00-8.30	laste saabumine lasteaeda, bussiga sõitvate laste vastuvõtmine individuaalne töö lastega <ul style="list-style-type: none"> • õppe- ja loovmängud • (juhendatud) vaba tegevus • infovahetus lastevanematega
I vahetus 8.20 II vahetus 8.50	hommikusöök
8.45-12.15	õppetegevused õuetegevused <ul style="list-style-type: none"> • õuesõpe • mängud • vaatlused • jalutuskäigud • liikumismängud • (juhendatud) vaba tegevus huviringid
I vahetus 12.00 II vahetus 12.40	lõunasöök
12.30-15.00	puhkeaeg
15.00-15.30	individuaalne töö lastega (juhendatud) vaba tegevus huviringid
I vahetus 15.15 II vahetus 15.40	õhtuode
16.00-18.00	<ul style="list-style-type: none"> • vabad mängud toas ja õues

	<ul style="list-style-type: none"> • individuaalne töö lastega • laste koju saatmine • bussiga käivate laste bussile saatmine • infovahetus lastevanematega • huviringid
--	---

3.3 Õppekäikude läbiviimine

Õppekäigud planeeritakse õppeaasta alguses ja märgitakse rühma aasta tegevuskava temaatilises aastaplaanis. Vajadusel võib planeeritud õppekäike muuta. Õppekäigu valmistavad ette õpetajad, kaasates vajadusel lapsevanemaid, lähtudes seejuures marsruudi koostamisel laste vanusest. Soovituslik õppekäigu aeg jääb ajavahemikku 9.00-13.00. Õppekäigule kuluv aeg sõltub laste vanusest ja sihtkohast.

Õpetajad informeerivad lapsevanemaid õppekäigule minekust, vajadusel palutakse lastevanemate abi. Õppekäigu läbiviijad teavitavad lapsi enne õppekäigule minekut käitumisreeglitest ja ohutusnõuetest. Kõik õppekäigus osalejad (lasteaia töötajad ja lapsed) kannavad helkurveste. Enne õppekäigule minekut esitavad õppekäigu läbiviijad õppealajuhatajale avalduse, mis on leitav lisis 8. Rühma õppekäigul peab lapsi saatvate lasteaia töötajate arv olema vastavuses laste arvuga (2-3 täiskasvanut).

3.4 Rühma aasta tegevuskava struktuur

Rühma iseloomustus:

- rühma meeskond;
- laste vanus;
- laste huvid;
- individuaalsus (erivajadusega lapsed sh andekad);
- erinevad kultuuritraditsioonid;
- jm rühma jaoks oluline.

Rühma aasta tegevuskava põhimõtete aluseks on lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted (õppekava peatükk 2.2). Eesmärgid on seotud lasteaia ja õppeaasta üldeesmärkidega ning sõltuvad lapsest ja rühma eripärast. Õppeaasta eesmärgid ja põhimõtted kajastuvad õppeprotsessi planeerimisel ning temaatilise nädalaplaani koostamisel.

Õpetaja koostab/kavandab:

- rühma päevakava, mille aluseks on lasteaia üldpäevakava;

Rühma temaatiline nädalaplaan (lisa 9) koostatakse lasteaia aasta tegevuskava alusel ning see sisaldab järgnevat:

- nädala üldoskused ja lapse arengu eeldavad tulemused valdkondade kaupa;
- tuuakse välja nädala jooksul käsitlevad teemad, õppesisu ja vahendid (lõimitult);
- planeeritakse vastavalt laste vanusele ja arengutasemele nädala jooksul kasutatav õppekirjandus;
- individuaalne tegevus;
- lasteaia ülemajalised ja rühma üritused (sõltuvad käsitletavatest teemadest, laste vanusest, lasteaia traditsioonilistest üritustest ja lapsevanemate ettepanekutest).

Rühma nädalategevuskavad on nähtavad lapsevanematele ELIIS-is.

Rühma aasta tegevuskavas on välja toodud mängu eesmärgid ja põhimõtted. Samuti lapse arengu eeldatavad tulemused ning lapse arengu analüüsimine ja hindamine.

Õpetajad planeerivad:

- lapse arengu analüüsi ja arenguestluse läbiviimise ajalise jaotuse õppeaasta jooksul;
- lapse vaatlused ja vaatluslehtede täitmise;
- arengumappide täiendamise laste töödega;
- laste ja lastevanemate küsitlused;
- lapse arengu analüüsist ja arenguestlustest lastevanematega kokkuvõtete tegemise.

Koostöö lastevanematega on õpetaja poolt planeeritud ning rühma tegevuskavas on välja toodud järgnevad lastevanematega koostööd puudutavad aspektid:

- koostöö eesmärgid
- koostöö põhimõtted
- õppeaasta jooksul läbiviidavad lastevanemate koosolekute ajad
- käsitletavat teemad

Õpperaha planeerimisel arvestatakse õpetajate ettepanekuid õppe- ja mänguvahendite soetamiseks.

Rühma tegevuskava tutvustatakse ning kooskõlastatakse lastevanematega sügisel lastevanemate koosolekul. Tegevuskavad esitatakse läbivaatamiseks ja kinnitamiseks õppealajuhatajale tema poolt määratud ajaks.

3.5 Õppe- ja kasvatustöö päeviku täitmine

Ilmatsalu Lasteaed Lepatriinus on kasutusel e-lasteaia süsteem ELIIS. ELIIS-is kasutusel olev päevik on ametlik dokument, mille täitmine on kõigile pedagoogidele kohustuslik.

Päeviku kinnitab õppealajuhataja või direktor iga õppeaasta septembrikuu lõpuks. Päeviku süstemaatilist täitmist kontrollivad direktor ja õppealajuhataja. Päevik sisaldab laste üldandmeid, rühma õppe ja kasvatustegevuse eesmärke, eesmärkide täitmise põhimõtteid, õppeaasta eesmärkide täitmise analüüsi ja rühma iseloomustust. Õppe- ja kasvatustegevused on valdkonnapõhiselt lõimitud ning kajastuvad järgmiste tingmärkidena:

- Hommikuring: HR
- Loov- ja ehitismängukeskus: LE
- Lugemis- ja kirjaoskuskeskus: LK
- Kunstikeskus: KK
- Veekeskus: VK
- Teaduskeskus: TK
- Muu tegevus (õppekäigud, üritused): MT
- Liikumine: LI
- Muusika: MU
- Individuaalne tegevus: IND

Rühmaõpetajad täidavad igapäevaselt päevikus laste kohalkäimise tabeli, päevakirjeldust ning päeva kokkuvõtvat analüüsi. Nädala lõpus esitatakse nädala kokkuvõte. Õpetajal on võimalus anda vanemale lapse päeva kohta individuaalset tagasisidet. Liikumise- ja muusikaõpetaja täidavad päevikus igapäevaselt päevakirjeldust ning iga kuu lõpus kokkuvõtva analüüsi. Päevikus esitatakse nädalapläänid, mille kinnitab õppealajuhataja. Õpetajate töögraafikud on samuti infosüsteemis kajastatud.

3.6 Lasteaia temaatiline aastakava

Õppeaasta temaatiline aastakava kinnitatakse augustis pedagoogilises nõukogus. Teemaatika toetab lasteaia üldeesmärkide elluviimist ning õppe- ja kasvatustöö integreeritust, arvestab laste huve ja ühiskonna mõjutusi.

3.7 Lasteaia ürituste plaan

- Koostatakse iga õppeaasta alguses ja on välja toodud aasta tegevuskavas;
- koostamisel lähtutakse lasteaia õppeaasta temaatikast;
- koostamisel lähtutakse traditsioonilistest üritustest ja temaatikanädalatest (liiklus-, leiva-, piima-, puu ja juurvilja-, vee ja metsanädal, tervise- ja südamenädalad, spordipäevad ning sportlikud õhtud koos vanematega);

- koostamisel lähtutakse rahvuslikest kalendripäevadest;
- koostamisel lähtutakse Tartu linna ja maakondlike ürituste plaanidest.

3.8 Lasteaia muusika- ja liikumistegevuste plaan

Lasteaia muusika- ja liikumistegevuste plaan koostatakse iga õppeaasta alguses koostöös rühma õpetajatega. Plaan esitatakse ülevaatamiseks õppealajuhatajale tema poolt määratud ajaks.

3.9 Huviringid

Huvitegevustena võimaldatakse lastele liikumis- ja muusikaalaseid tegevusi ning keeleõpet. Võimalusel arvestatakse ka lastevanemate soove ja ettepanekuid.

4. Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted

Lapse arengu analüüsimine ja hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks, positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga. Lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Pedagoogid viivad läbi vaatlusi, kus lapsi jälgitakse nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka pedagoogi suunatud tegevustes. Lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused. Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi. Lapse arengu jälgimiseks ja hindamiseks on võimalus toetuda järgnevatele metoodilises kabinetis olemasolevatele raamatutele:

- K. Ennok „Lapse emotsionaalne arendamine“
- J. Rebane, K. Kirbits, R. Varik „Mina oskan juba: arengu jälgimise mäng“
- S. Almann „Portfoolio lapse arenguloost“
- J. Strebeleva „Lapse arengu uurimine“

Rühmaõpetaja tutvustab lapsevanemale lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust. Vähemalt üks kord õppeaastas viib õpetaja lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguestluse, mis:

- 1) annab tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest;
- 2) selgitab lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes.

Lapse arengu hindamise ja arenguvestluse tulemus dokumenteeritakse Isikuandmete kaitse seaduses sätestatud tingimustel. Igale lapsele koostatakse individuaalsuse kaart (IK, lisa 10), vajadusel individuaalne arenduskava (IAK). Erivajadusega lapse vestlusel osalevad lapse arengu toetamise (LAT) meeskond (logopeed, eripedagoog). Tugispetsialistid annavad infot lapse hetke arengu kohta ja suuniseid edaspidiseks lapsevanematele ja rühmas töötavale meeskonnale.

4.1 Lapse arengumapi koostamise põhimõtted

Lapse arengu jälgimiseks koostatakse igale lapsele arengumapp. Arengumapi täitmist alustatakse lapse lasteaeda tulekuga. Arengumapp on lapsega seotud ülestähenduste kogum, mis:

- aitab märgata lapse eripärasid, tugevusi ja arendamist vajavaid valdkondi;
- on planeerimise ja hindamise vahendiks lasteaias;
- individuaalse arenguvestluse aluseks lapsevanemaga;
- dokumenteerimine on täidetud korrektselt näidates lapse arenemist;
- koostamisel on oluline järjepidevus, õpetajad planeerivad rühma tegevuskavas õppeaasta jooksul arengumapi koostamise ajalise kava.

4.1.1 Arengumapi struktuur

Lapse arengumapp on individuaalne ja sisaldab täiskasvanute poolt kokkupandud materjali kokkuleppeliselt:

- tiitelleht;
- lapsevanema küsitlusleht (lisa 11);
temaatilised valikulised töölehed: mina, minu pere, minu kodu, mina oskan (leitavad Sirje Almann „Portfoolio lapse arenguloost“);
- minu keha – minu käejälg, minu jalajälg, minu sõrmejäljed;
- valik lapse loomingust lapse valikul õpetaja valitud ajavahemiku järel;
- mängu vaatluse tabel – vähemalt 1 mängu vaatlus õppeaastas lapse kohta (lisa 12);
- 5-minuti vaatlused;
- lapse saavutused spordipäeval (lisa 13);
- kokkuvõte logopeedilisest kõneravist (logopeed);
- individuaalne arenduskava, individuaalsest toetamise tegevused;
- pildid ja fotod koos lapsepoolse jutustusega;

- koolivalmidustestide tulemused;
- arenguestluste kokkuvõtted;
- arengumapp jaotatakse vanuselisel.

Lapsevanemal on alati õigus oma lapse arengumapiga tutvuda. Arengumapp käib vajadusel lapsega kaasas kogu lasteaiaperioodi jooksul ja antakse lapsele kaasa lasteaiast lahkumisel.

4.1.2 Arenguestluste läbiviimise kord

Vähemalt kord aastas viivad õpetajad lapsevanemaga läbi arenguestluste lapse arengu toetamiseks. Arenguestlus on usalduslik lapsevanema ja õpetaja vaheline vestlus lapse arengut puudutavates küsimustes. Arenguestluste käigus selgitatakse välja mõlemapoolsed ootused, jagatakse teavet lapse õpitulemustest, tegevustest ja mõlemaid osapooli huvitavatest küsimustest. Otsitakse probleemide korral lahendusi ja planeeritakse koostöövõimalusi lasteaia ja kodu vahel.

Hindamise ja arenguestluste tulemus dokumenteeritakse ja andmed lapse arengu kohta hoitakse lapse arengumapis, mis asub kõrvalistele isikutele kättesaamatus kohas. Lapse lahkumisel lasteaiast antakse arengumapp lapsevanemale kaasa. Lapse vaatlusega ja tähelepanekutega seotud pabermärkmeid ei sailitata (hävitatakse lasteaia paberihundis).

Tabel 2. *Arenguestluste ettevalmistamine, läbiviimine ja eeldatav tulemus*

Ettevalmistus	Läbiviimine	Tulemus
<ul style="list-style-type: none"> • ajaplaani koostamine • lapsevanemale küsimustiku koostamine lähtudes vestluse eesmärgist (kirjalik) • lapsevanema vestlusele kutsumine (kokkuleppeliselt õppeaasta alguses plaanitule) • vajadusel kokku leppida spetsialistiga, kelle osalemine on vajalik 	<ul style="list-style-type: none"> • meeldiva õhkkonna loomine, väljendada end selgelt ja arusaadavalt, vajadusel alati üle küsida • tagasiside lapse kohta on alati positiivne ja aus • probleemid peavad toetuma faktidele, kirjeldustele, toetudes arengumapile • küsitakse lapsevanema arvamusi, selgitusi, ettepanekuid 	<ul style="list-style-type: none"> • lapsevanemaga usaldussuhte saavutamine • lapse arengu nägemuse kooskõlastamine • koos lapsevanemaga sõnastatakse lapse arengut toetavad eesmärgid • vestlus lõpeb kirjaliku kokkuvõtte tegemisega ja allkirjastamisega • saadakse tagasiside lasteaia kohta

	<ul style="list-style-type: none"> • pakutakse omapoolseid pedagoogilisi soovitusi õppe- ja kasvatusküsimustes • vestluse info on konfidentsiaalne • pidada kinni etteantud ajast • lõpetamine tänuga ja positiivse tagasisidega 	
--	--	--

5. Lapse koolivalmiduse hindamise põhimõtted ja korraldus

Koolivalmidus on lapse valmisolek minna mänguliselt tegevuselt üle õpitegevusele. Valmisoleku kujunemist mõjutavad nii sünnipäraseks eeldused ja võimed kui ka kasvukeskkond. Lapse arengut jälgitakse lasteaias pedagoogide, logopeedi ja eripedagoogi poolt kogu koolieelsel perioodil.

Koolivalmiduse hindamiseks viiakse läbi koolieeliku vaatluspõhine hindamine, mille käigus rühma õpetajad, muusika- ja liikumisõpetaja selgitavad välja: lapse arengutaseme õppekavas sätestatud üldoskustes ning õppe- ja kasvatustegevuste valdkonna oskustes. Selgub rühma üldine tase ja laste hulk, kes vajavad individuaalset tööd. Kordusvaatluse läbiviimisel saab kontrollida lapse arengut õppeaasta jooksul ja õpetamise efektiivsust.

Logopeed hindab lapse:

- lapse sõnavara ja väljendusoskust
- kõne morfoloogilise ja süntaktilise arengu taset
- hääldust
- teksti loomet ja mõistmist
- lugemise- ja kirjutamise eeldusi

Eripedagoog hindab lapse:

- tunnetustegevust: (taju, mälu, mõtlemist, tähelepanu)
- kõne arengutaset
- emotsionaalset toimetulekut
- sotsiaalseid oskusi
- huvi, motivatsiooni

- lugemise- ja kirjutamise eeldusi
- matemaatiliste eeloste taset

Hindamised viiakse läbi kokkulepitud juhendite alusel. Koolieeliku arengu hindamine viiakse vajadusel läbi kaks korda õppeaastas (sügisel ja kevadel). Saadud tulemused dokumenteeritakse ja lisatakse lapse arengumappi. Antud tulemuste põhjal antakse tagasisidet lapsevanemale. Saadud arengu tulemusi kirjeldatakse üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades lapse koolivalmiduse kaardil, tuues välja lapse tugevused ja arendamist vajavad küljed. Koolivalmiduskaardile märgitakse lapse lasteaia viibimise ajaperiood. Koolivalmiduskaardi allkirjastavad selle koostamisel osalevad isikud: rühma õpetajad, muusika- ja liikumisõpetaja, logopeed, eripedagoog, lapsevanem, lasteasutuse direktor või õppealajuhataja. Koolivalmiduskaarti säilitatakse lasteasutuses viis aastat kas paberil või andmekandjal.

6. Erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted ja korraldus

Erivajadustega lastele luuakse lasteasutuses vajadusel ja võimalusel tingimused kasvamiseks sobitusrühmas koos teiste lastega või tavarühmas kohandades rühma-või õppetingimusi vastavat erivajadust arvestades. Erivajadustega laps käesoleva õppekava tähenduses on laps, kelle võimetest, terviseseisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid) või rühma tegevuskavas.

Erivajadustega lapse, sealhulgas andeka lapse arengu toetamine lasteaia on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse direktor. Lapse arengut toetavasse meeskonda (LAT) kuuluvad tervishoiutöötaja, logopeed, eripedagoog, muusikaõpetaja, liikumisõpetaja, õppealajuhataja ja rühmaõpetajad. Meeskond kohtub õppeaasta jooksul vähemalt kolm korda: õppeaasta algul (arutamaks laste arengu toetamise üldist korraldust lasteasutuses), õppeaasta keskel (arutamaks edasiminekute ja kitsaskohtade üle korralduslikus pooles) ning õppeaasta lõpus (ettepanekud järgnevas aastaks). Iga üksikjuhtumi puhul kogunevad konkreetse lapsega seotud LAT liikmed vastavalt vajadusele - arutatakse tekkinud probleeme ning otsitakse lahendusi. Meeskonnaliikmete tegevussuunad erivajadustega lapse toetamisel:

Lapsevanem:

- teavitab lasteaeda lapse erivajadustest;

- jagab oma kogemusi seoses lapse erivajaduste ja iseärasustega;
- vahendab infot teistelt spetsialistidelt väljaspool lasteaeda;
- osaleb IAK koostamisel ja elluviimisel;
- huvitub lapse edusammudest ja tegevustest lasteaia.

Rühmaõpetajad:

- märkavad probleeme;
- kaasavad lapsevanema koostööle lapse toetamiseks;
- otsivad lahendusi koostöös LAT meeskonna liikmetega;
- suhtuvad erivajadustega lapsedesse mõistvalt;
- kujundavad ja loovad HEV lapsele sobiva arengukeskkonna;
- selgitavad vajadusel rühma lapsevanematele rühma eripära ja töökorraldust (jälgides isikuandmete mitteavalikustamist);
- osalevad IAK koostamisel ja elluviimisel;
- vajadusel koostavad lapsele iseloomustuse esitamiseks erispetsialistile;
- teavitavad lasteaia juhtkonda lapsega seotud probleemidest.

Logopeed:

- koordineerib koostöös eripedagoogiga lasteaia LAT meeskonna tööd;
- hindab õppeaasta alguses vajaduspõhiselt 3-7-aastaste laste kõnet;
- arendab lapse kõnet kui peamist suhtlusvahendit ning toetab lapse tunnetustegevust;
- nõustab lapsevanemaid ja õpetajaid ning edastab vanematele harjutusvara;
- teeb ettepanekuid vajadusel pöörduda lapsega täiendavatele uuringutele väljaspool lasteasutust ja vormistab vajalikud väljavõtted, sh kõne iseloomustuse;
- osaleb vajadusel arenguveestlustel;
- annab teavet juhtkonnale;
- osaleb IAK koostamisel ja elluviimisel.

Eripedagoog:

- koordineerib koostöös logopeediga lasteaia LAT meeskonna tööd;
- hindab vajaduspõhiselt tunnetustegevuse arengut;
- toetab individuaalses töös lapse juhtivaid tunnetusprotsesse;
- toetab last üldoskuste kujunemisel;
- viib läbi vaatlusi igas rühmas;
- viib läbi individuaalseid või väiksema grupiga tegevusi rühmas;

- nõustab rühmaõpetajat ja teeb vajalike ettepanekuid rüma töö paremaks korraldamiseks ja toetamiseks kõikidest lastest lähtuvalt;
- osaleb vajadusel arenguvestlustel;
- osaleb IAK koostamisel ja elluviimisel;
- annab teavet juhtkonnale.

Tervishoiutöötaja:

- jälgib terviseprobleemidega laste tervist regulaarselt;
- vajadusel annab esmaabi ja soovitab perearsti vastuvõttu;
- vajadusel nõustab õpetajaid ja lapsevanemaid terviseprobleemide osas;
- vajadusel koostab lapsevanemate ja lasteaia personali vahel kirjaliku kokkuleppe eriolukorras tegutsemiseks.

Muusikaõpetaja:

- jälgib HEV last muusikalistes tegevustes ning äratav huvi muusika vastu;
- toetab HEV lapse rütmi- ja kuulmistaju arengut;
- aktiveerib positiivseid aistinguid ja emotsioone läbi muusikaliste impulsside.

Liikumisõpetaja:

- aktiveerib ja toetab lapsi liikumistegevustes;
- toetab HEV lapse üldfüüsilist arengut;
- jälgib lapse liikumismustreid ja kehalise aktiivsuse muutusi.

Õppealajuhataja:

- teeb oma tähelepanekud rühma töökorralduses;
- nõustab rühmameeskonda, organiseerib õpetajatele vestlusringe, soovitab koolitusi toetamiseks õpetajate toimetulekut;
- osaleb LAT meeskonnatöös;
- informeerib lasteasutuse direktorit, teeb ettepanekuid.

Direktor:

- vajadusel osaleb aruteludes, vestlusringides;
- võimaldab LAT meeskonna liikmetele ja erirühma õpetajatele täiendkoolitusi;
- võimalusel muudab rühma liiki ja vähendab laste arvu rühmas;
- vajadusel muudab töökorraldust.

6.1 Individuaalne arenduskava (IAK)

Vajadusel koostavad rühma pedagoogid õppeaasta algul koostöös logopeedi, eripedagoogi ning lapsevanemaga lapsele individuaalse arenduskava. Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalse arenduskava rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest. IAK koostatakse kõigile koolipikendust vajavatele lastele. IAK koostamisel pööratakse tähelepanu:

- arenguvaldkondadele, mis vajavad täiendavat toetust
- lapsevanema juhendamisele püstitatud eesmärkide täitmisel
- lapse integreerimisele rühma tegevustesse (sh suhtlemise –ja mänguuskuste arengule)
- individuaalsetele tegevustele lapsega

6.2 Eesti keel kui teine keel

Lasteasutus toetab erineva keelelise ja kultuurilise taustaga peret lapsele oma keele ja kultuuri tutvustamisel ning eesti keele ja kultuuri väärtustamisel. Rühmas, kus õppe- ja kasvatustegevus toimub eesti keeles, omandavad mitte-eesti kodukeelega lapsed eesti keele lõimitud tegevuste kaudu, millele võib lisanduda eesti keele tugiõpe. Eesti keele õppe eeldatavate tulemuste kavandamisel arvestatakse nii laste arengutaset, vanust kui ka eesti keele õppe mahtu ning metoodikat. Kakskeelsusest tuleneva erivajadustega lapsele koostatakse eesti keele kui teise keele õpetamiseks vajadusel individuaalne arenduskava.

6.3 Andekas laps

Andekad lapsed saavad õppeprotsessis vajadusel rohkem, keerulisemaid ja süvenemist nõudvaid (lisa) ülesandeid. Andekate laste õppeprotsessis püütakse leida võimalusi, et laps saaks oma oskusi rakendada ning valida vahendeid ja väljundeid tegevusteks. Andekale lapsele muudetakse mittepingutust nõudvad tegevused keerukamaks, arvestades tema teadmisi ja oskusi.

6.4 Koolikohustuse täitmise edasilükkamine

Koolikohustuse täitmise edasilükkamist reguleerib Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 9 lõike 3 alusel koostatud määrus Koolikohustuse täitmise edasilükkamise tingimused ja kord.

7. Lapsevanematega koostöö põhimõtted ja korraldus

Lasteasutuse personal teeb lapsevanemaga lapse arengu toetamiseks koostööd, kasutab suhtluses erinevaid infovahetuse viise (e-mail, telefon, kinnine FB keskkond, dialoog, arenguvestlus). Lapsevanema esmased koostööpartnerid on lasteasutuses selle rühma õpetajad, mille nimekirja on laps kantud. Rühmaõpetajad teavitavad regulaarselt lapsevanemat lapse arengust ja õppimisest ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest. Perekond kannab peamist vastutust lapse kasvatuse, hoolitsuse ja arengu eest.

Põhieesmärgid

- Koostöö tugevdamine lastevanematega läbi erinevate suhtlemis- ja koostöövormide;
- lastevanemate kaasamine lasteaia tegevustesse.

Koostöö tegevused

- Pere ettevalmistamine lapse lasteaeda tulekuks: üldinfo lasteaia kohta direktorilt, tutvumine lasteaia ümbruse ja hoonega, tutvumine tulevaste õpetajate ja lapse mängukaaslastega, tutvumine lasteaia kodukorraga, täidetakse ankeet lapse kohta (tähelepanekud lapse iseärasuste kohta, vanemate ootused ja soovid lasteaiale);
- suhtlemine lapse lasteaeda toomise ja sealt viimise ajal: õpetaja kirjeldab päevaseid tegemisi, tuletab meelde sündmusi, lahendab tekkinud probleeme või küsimusi;
- rühma õppetegevusest ülevaate saamine;
- lapsevanema osalemine lapse arenguvestlusel;
- info vahetamine rühma teadetetahvli, e-maili, FB kinnise keskkonna kaudu, ELIISi kaudu;
- ühisüritused koos lastevanematega: tähtpäevalised üritused, matkad, näitused (näiteks kutsuda lastevanemad tegevusi ilmestama, võimalusel abistada ühisürituste ettevalmistamisel, koolitada lapsevanemaid- logopeed/eripedagoog räägib lapse arengust ning tervishoiutöötaja lapse tervisest jms);
- lastevanemate rühmakoosolekud viiakse läbi vähemalt 1 kord (vajadusel 2 korda) õppeaasta jooksul. Vajadusel korraldatakse lastevanemate üldkoosolek;
- lapsevanemad osalevad lasteaia töö korraldamises lasteaia hoolekogu kaudu.

8. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Õppekava kuulub läbivaatamisele igal õppeaastal mai kuu jooksul. Ettepanekud õppekava täiustamiseks arutatakse läbi pedagoogilises nõukogus ja hoolekogus. Muudatused

kantakse õppekavasse, salvestatakse andmekandjal, arvutis ja prinditakse paberkandjale.
Õppekava muudatused kinnitab direktor.

Kooskõlastatud:

Lasteaia hoolekoguga 20.02.2018

Lasteaia pedagoogilises nõukogus 22.02.2018

Kinnitatud direktori käskkirjaga 26.02.2018 nr 20